

UiT Norges arktiske universitet

Studieplan

Arkeologi - master

120 studiepoeng/Studiested: Tromsø

Studieplanen er godkjent av styret Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning ved UiT Norges arktiske universitet, 24.9.2026.

Gjelder fra og med høst 2026

Navn på studieprogram	Bokmål: Mastergradsprogram i arkeologi Nynorsk: Mastergradsprogram i arkeologi Engelsk: Master's Degree in Archaeology
Oppnådd grad	Mastergrad i arkeologi
Målgruppe	Mastergradsprogrammet i arkeologi rettes mot studenter med en bachelorgrad i arkeologi som ønsker videre forskningsbasert utdanning i arkeologi og beslektete fagfelt som kulturminnevern.
Opptakskrav, forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	For opptak til mastergradsprogram i arkeologi kreves fullført bachelorgrad eller tilsvarende. Graden må ha en faglig fordypning på minimum 90 studiepoeng i arkeologi. Gjennomsnittskarakter C eller bedre. Karakteren beregnes som et vektet gjennomsnitt av alle emnene som inngår i opptaksgrunnlaget. Emner med vurderingsuttrykk 'bestått' blir ikke inkludert i beregningen. På bacheloroppgaven kreves det et absolutt karakterkrav C eller bedre. Studenter fra andre læresteder kvalifiserer for opptak på tilsvarende grunnlag.
Læringsutbyttebeskrivelse	Etter bestått studieprogram har kandidaten følgende læringsutbytte: Kunnskaper: Kandidaten • har avansert kunnskap innenfor arkeologi og spesialisert innsikt i et utvalgt faglig område • har inngående kunnskap om arkeologiens vitenskapelige teorier og metoder • har inngående innsikt i den arkeologiske forskningsprosessen, inkludert tematisk og empirisk avgrensning, problemformulering, etablering av teoretisk og metodisk rammeverk, samt analyse og fortolkning • kan anvende kunnskap på nye områder innenfor arkeologi • kan analysere arkeologiske problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet Ferdigheter: Kandidaten kan

	• analysere og forholde seg kritisk til arkeologiske og andre relevante kilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer. Studenten kan orientere seg i faglitteraturen med særlig vekt på arkeologisk teoridannelse, forskningsmetode og tidligere relevant forskning • analysere teorier, metoder og fortolkninger innenfor arkeologi og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning, herunder egen empiri, enten i form av arkeologisk materiale eller litteraturstudier • bruke relevante metoder, teknikker og data for forskning og faglig utviklingsarbeid på en selvstendig måte • gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer Generell kompetanse Kandidaten kan • analysere relevante arkeologiske- og forskningsetiske problemstillinger • jobbe selvstendig med systematisering av empiri • Kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter, herunder planlegge og gjennomføre prosjekter med arkeologiske eller tilsvarende kilder • formidle eget omfattende arbeid og beherske arkeologiens uttrykksformer • formidle faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner, både til spesialister og til allmenheten • bidra til nytenking om fagets teori, utvikling av metodologi eller formidlingsformer
Faglig innhold og beskrivelse av studiet	Mastergradsprogrammet i arkeologi tilbys som et heltidsstudium ved studiested Tromsø. Mastergradsprogrammet i arkeologi er et forskningsbasert studieprogram som gir omfattende kunnskap om den arkeologiske forskningsprosessen. Programmet har et faglig fokus på fordypning i arkeologisk teori og metode, med eksempler fra både nordisk og internasjonal forskning. Det inkluderer også problemstillinger knyttet til arkeologi i nordområdene, herunder samisk fortid, samtidsarkeologi, samt beslektete fagfelt som kulturminnevern. I tillegg omfatter programmet praktiske emner som feltkurs og emner med praksis i arbeidslivet.

Gjennom undervisning, seminarer, praktiske øvelser og arbeidet med masteroppgaven skal studenten oppnå solid innsikt i arkeologisk problemformulering, teoridannelse og forskningsmetode, samt lære å beherske vitenskapelig analyse og fortolkning.

Masteroppgaven utgjør den viktigste delen av programmet. Den skal bidra til ny kunnskap innen et avgrenset emneområde og lære studenten hvordan forskningsbasert kunnskap utvikles og formidles gjennom analyse og argumentasjon. Masteroppgaven skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid utført under veiledning.

Mastergradsprogrammet i arkeologi går over to år og omfatter 120 studiepoeng. Programmet består av en opplæringsdel på 60 studiepoeng og masteroppgaven (ARK-3900) på 60 studiepoeng. Av opplæringsdelen skal 50 studiepoeng være i arkeologi og 10 studiepoeng i fellesemnet BED-3200 *Bærekraftig innovasjon*. Minst 40 studiepoeng av opplæringsdelen skal være emner innen arkeologi. Unntaksvis kan inntil 10 studiepoeng tas i emner fra andre fag, etter anbefaling fra veileder. Kun emner med spesiell relevans for den enkelte students oppgave kan innpasses i graden.

Emner

Mastergradsprogrammet i arkeologi består av to obligatoriske emner, fire valgfrie emner og det obligatoriske fellesemnet *Bærekraft og innovasjon*.

Obligatoriske arkeologiemner:

- ARK-3026: Sentrale perspektiver på arkeologisk teori og metode (10 studiepoeng)
- ARK-3900: Masteroppgave i arkeologi (60 studiepoeng)

I ARK-3026 får studentene en grundig innføring i sentrale temaer innen arkeologisk tenkning og praksis, med mål om å oppnå både bredde og fordypning i faget. ARK-3900 inkluderer et masteroppgaveseminar som går over alle fire semestrene og avsluttes med innlevering av en ferdig masteroppgave ved slutten av det fjerde semesteret.

Valgemner

Valgemnene bidrar til oppnåelse av kunnskapsbredde, men kan også støtte studentens eget arbeid med masteroppgaven. Temaene er ofte knyttet til pågående forskningsprosjekter eller til forskningsinteresser og kompetanseområder hos de vitenskapelig ansatte.

De nåværende valgemner er (alle på 10 stp.):

- ARK-3002 Jeger-samlere: arkeologiske perspektiver
- ARK-3010 Populær faglig formidling

- ARK-3011 Kunnskapsarkeologi: Kritiske perspektiver på disiplinærhistorie
- ARK-3014 Tingenes tale: Nye perspektiv på materiell kultur
- ARK-3021 Håloyger og samer i jernalderen: Interne og eksterne forbindelser
- ARK-3025 Kulturhistorisk fordypning
- ARK-3027 Førhistorisk religion og ritualer
- ARK-3035 Praksis i digital samlingsdokumentasjon
- ARK-3050 Feltkurs II
- ARK-3051 Praksis hos fylkeskommunen

Merk at ikke alle valgemner gis hvert semester. Oppdatert emnebeskrivelse og oversikt over hvilke emner som gis det aktuelle semesteret finnes i emnekatalogen på nett.

Masteroppgaven

I løpet av det første semesteret skal studentene utarbeide en prosjektbeskrivelse. Denne skal inneholde tematisk avgrensning, problemstillinger og disposisjon for masteroppgaven, inkludert en første vurdering av relevant teori og metode, samt valg og avgrensning av empiri.

I det andre og tredje semesteret fortsetter studenten arbeidet med oppgaven ved å utvikle deler eller kapitler, med regelmessige fremlegg i plenum. Det fjerde semesteret er dedikert til avsluttende arbeid og ferdigstilling av oppgaven. *Masteroppgaven skal være på 50–70 sider (20 000–28 000 ord).*

Tabell: oppbygging av studieprogram

Semester	10 stp.	10 stp.	10 stp.
1.	ARK-3900 Masteroppgave i arkeologi	ARK-3026 Sentrale perspektiver på arkeologisk teori og metode	TVR-3000 Bærekraft og innovasjon
2.	ARK-3900 Masteroppgave i arkeologi	Valgemne arkeologi	Valgemne arkeologi
3.	ARK-3900 Masteroppgave i arkeologi	Valgemne arkeologi	Valgemne arkeologi
4.	ARK-3900 Masteroppgave i arkeologi (60 studiepoeng)		

Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer	Undervisningen i mastergradsprogrammet er en kombinasjon av forelesninger, seminarer, studentframlegg, praktisk arbeid og arbeidspraksis. Seminarer utgjør en stor del av undervisningen og krever aktiv deltakelse fra studentene. Målet med undervisningen er å øke og fordype studentenes kunnskap om arkeologiske problemstillinger, samt deres bruk av teori og metode. Studentpresentasjoner utgjør en viktig del av undervisningen. Gjennom seminarer og presentasjoner utvikler studentene ferdigheter i å jobbe selvstendig, finne og anvende relevant informasjon, og arbeide med arkeologisk materiale. På seminarene tilknyttet <i>ARK-3900 Masteroppgave</i> legger studentene fram deler av masteroppgaven sin og mottar tilbakemelding fra både faglærere og medstudenter. Dette styrker studentenes evne til å presentere eget arbeid, ta imot kritikk og gi konstruktiv tilbakemelding på andres arbeid. Undervisningsform og omfang er nærmere beskrevet i de enkelte emnebeskrivelsene. Vurderingsformen i emnene består ofte av hjemmeoppgaver basert på selvvalgt eller oppgitt tekst. Gjennom undervisningen får studentene mulighet til å styrke sin kompetanse i både skriftlig og muntlig framstilling. Enkelte emner har obligatoriske arbeidskrav som må være godkjent før endelig eksamen kan leveres. Vurderingsformene er nærmere beskrevet i de respektive emnebeskrivelsene. Fremgangsmåten og vurderingsformen for <i>ARK-3900 Masteroppgave</i> er beskrevet i en egen seksjon. Det er også utarbeidet sensorveiledning for hvert emne.
Relevans	Mastergradsprogrammet i arkeologi gir grunnlag for selvstendig yrkesutøvelse i sammenhenger der avansert innsikt i faget er nødvendig. Kandidater med mastergrad i arkeologi kvalifiserer for arbeid innen universitetsmuseer, samiske museer eller museer i det nasjonale museumsnettverket, kulturminneforvaltning på regionalt og nasjonalt nivå, samt arkeologiske utgravninger og feltregistrering av kulturminner. Typiske stillinger inkluderer museumsleder, konservator, avdelingsleder, feltarkeolog, rådgiver, prosjektleder eller arkeolog med spesialisert kompetanse innen et fagområde. I tillegg er det mulig å få arbeid innen andre sektorer som kultur og reiseliv. Den store tidsmessige dybden og geografiske bredden i studiet har vist seg nyttig i stillinger som krever overordnet analytisk og strategisk tenkning. Programkets akademiske oppdatering sikres gjennom fagmiljøets nasjonale og internasjonale forskningsnettverk. Studiets relevans for arbeidslivet vedlikeholdes gjennom faglige kontakter med blant annet fylkeskommunene,

	Sametinget, Riksantikvaren, NIKU (Norsk institutt for kulturminneforskning) samt regionale og lokale museer. Mastergraden gir også grunnlag for videre forskerutdanning innen arkeologi (doktorgrad).
Arbeidsomfang	For å nå læringsmålene må studentene forvente å arbeide mellom 1500 og 1800 timer per år. Dette tilsvarer omtrent 40 timer per uke, inkludert alle læringsaktiviteter og selvstudium.
For masteroppgaver/ selvstendig arbeid i mastergradsprogram	Masteroppgaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid som skrives individuelt. Arbeidet med oppgaven gjennomføres i emnet <i>ARK-3900</i>, som strekker seg over alle fire semestrene: • <i>Første semester:</i> Utarbeidelse av en prosjektbeskrivelse • <i>Andre og tredje semester:</i> Utarbeidelse av nye kapitler til oppgaven • <i>Fjerde semester:</i> Ferdigstilling av oppgaven Undervisningen består av masterseminar og individuell veiledning. Seminarene er utformet som workshops der både studenter og faglærer deltar. Studentpresentasjoner diskuteres i plenum, og seminarene fokuserer på skriveferdigheter, krav til vitenskapelige tekster og argumentasjon. Seminarene skal ikke bare støtte arbeidet med masteroppgaven, men også utvikle studentenes evne til å presentere eget arbeid og gi konstruktiv tilbakemelding på andres arbeid. Eksamen i <i>ARK-3900</i> er todelt: 1. <i>Innlevering av masteroppgaven:</i> • Masteroppgaven skal være på 50–70 sider (20 000–28 000 ord) • En side tilsvarer ca. 2200 tegn uten mellomrom eller 2500 tegn inkludert mellomrom 2. <i>Individuell muntlig eksamen:</i> • Eksamen gjennomføres med en intern og en ekstern sensor Den endelige bokstavkarakteren settes basert på en helhetlig vurdering av masteroppgaven og den muntlige prestasjonen.
Undervisnings- og eksamensspråk	Undervisningen foregår på norsk, og eksamen gjennomføres på norsk eller et annet skandinavisk språk. Instituttet kan gi dispensasjon for at eksamen kan gjennomføres på engelsk. Masteroppgaven kan skrives på et skandinavisk språk eller på engelsk.
Internasjonalisering	Arkeologimiljøet ved instituttet har et sterkt fokus på nordområdene, primært i Norden, men også i et bredere perspektiv. Våre forskningsgrupper

	har nettverk knyttet til institusjoner i Norden, Storbritannia, Vest-Europa, Canada og USA. Studentene møter denne internasjonale forskningen gjennom fagmiljøets felles forskningsseminarer og, i noen tilfeller, gjennom invitasjoner til å delta i aktiviteter i aktuelle forskergrupper. I tillegg har studentene mulighet til å ta deler av studiet i utlandet gjennom instituttets utvekslingsavtaler.
Studentutveksling	Det er mulig å få innpass for emner fra utenlandske universiteter som en del av valgemnene i mastergraden, forutsatt at emnene er direkte relevante for studentens studieplan og fordypning. Et utenlandsopphold anbefales å gjennomføres i 2. semester. Studentene oppfordres til å benytte instituttets veletablerte samarbeids- og utvekslingsavtaler. Tilgjengelige emner ved det utenlandske universitetet kan variere. Før utreise må studenten ha en forhåndsgodkjenning, der faglærer bistår med å velge emner som kan godkjennes som en del av studiet. Endelig godkjenning ved UiT gis etter dokumentasjon på bestått eksamen i de anbefalte emnene i utlandet. For en oppdatert oversikt over hvilke universiteter studieprogrammet i arkeologi har avtaler med, henvises det til UiTs nettside om internasjonalisering eller til instituttets internasjonale koordinator. I tillegg til utvekslingsavtaler gjennom Erasmus+ og Nordplus, har mastergradsstudentene i arkeologi tilgang til instituttets internasjonale forskernettverk.
Administrativt ansvarlig og faglig ansvarlig	Studieprogramleder og de vitenskapelig ansatte i arkeologi har det faglige ansvaret for studieprogrammet. Studieprogrammet tilhører Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fak). Institutt for arkeologi, historie, religionsvitenskap og teologi (AHR) er administrativt ansvarlig for studieprogrammet.
Kvalitetssikring	Emnene som inngår i studieprogrammet evalueres minimum en gang i løpet av en treårsperiode. Emneevaluering består av student- og faglærers evaluering. Hele studieprogrammet evalueres årlig i et møte mellom studentrepresentanter, faglærerne og programstyrelederen.

